

Katedra anglistiky a amerikanistiky

Filozofická fakulta

Univerzita Palackého v Olomouci

Historie a význam londýnských parků

Autor: **Petra Horylová**

Vedoucí práce: Mgr. Pavlína Flajšarová, Ph.D.

Studijní obor: Angličtina se zaměřením na aplikovanou ekonomii

Olomouc 2011

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla v ní předepsaným způsobem všechnu použitou literaturu.

V Olomouci dne

Obsah

Úvod	1
1 Tradice anglických zahrad a parků	3
2 Londýnské parky	6
2.1 Stručný popis vybraných parků	6
2.2 Význam parků pro současnost	7
2.2.1 Vybrané parky a jejich význam	8
2.2.2 Události a akce konané v parcích	10
2.2.3 Filmová produkce	11
3 Historie vybraných královských parků	13
3.1 Hyde Park	13
3.2 St. James's Park	16
3.3 Regent's Park	17
3.4 Green Park	18
3.5 Kensingtonské zahrady	18
4 Geografie vybraných královských parků	20
4.1 Hyde Park	20
4.2 St. James's Park	21
4.3 Regent's Park	22
4.4 Green Park	23
4.5 Kensingtonské zahrady	25
5 Užití umění v parcích	26
5.1 Stavby a místa	26
5.2 Sochařské umění	28
5.3 Fontány	31
Závěr	33
Summary	36
Obrazová příloha	39
Bibliografie	47
Anotace	48

Úvod

Jako téma své bakalářské práce jsem si vybrala historii a význam londýnských parků. K výběru mě vedla především skutečnost, že anglosaská kultura je pro mě velmi zajímavá a obzvlášť hlavní město Londýn je opravdu specifické ve všech možných směrech.

Při procházce Londýnem nelze uniknout jak kolosálním budovám, tak i kousku přírody, bez které by se žádné velkoměsto neobešlo. Pokaždé, když mám možnost navštívit Londýn, proto ráda zajdu alespoň na chvíli do některého z tamních parků.

Ve své bakalářské práci se vám pokusím kouzlo těchto nádherných přírodních rezervací poodhalit. Myslím si, že park patří ke každému většímu městu, protože tamní obyvatelé nemají možnost vyjet do přírody tak často, jak by si přáli a každý člověk potřebuje čas od času uniknout od každodenních povinností a starostí.

První kapitola se zabývá tradicí anglických zahrad a parků, historickým vývojem zahradní architektury v Anglii a zároveň se snaží zachytit aktuální trendy v této umělecké oblasti.

Druhá kapitola popisuje vybrané parky, jejich význam pro současný Londýn a funkci v dnešní společnosti.

Třetí kapitola pojednává o historii vybraných královských parků. Popisuje historický vývoj parků, jejich měnící se funkci i status.

Čtvrtá kapitola se zaměřuje na geografii vybraných královských parků. Z hlediska struktury je podobná předchozí kapitole, zabývá se několika parky, jejich geografickým vývojem a změnami v průběhu staletí.

Poslední, pátá, kapitola se zaměřuje na užité umění ve vybraných parcích. Jejím cílem je přiblížit několik zajímavých architektonických skvostů dnešní doby, ať už se jedná o novodobá díla nebo historické památky, a přiblížit něco z jejich historie i dnešní pohled na ně. Každé z níže jmenovaných uměleckých děl je určitým způsobem zajímavé a má vliv na místní obyvatele i turisty. Některá díla vzbuzují ryze pozitivní dojem, jiná vyvolávají více či méně kontroverzní debaty, ale domnívám se, že všechny mnou vybrané památky si zaslouží přívlastek „jedinečný“.

Na závěr své práce připojím obrazovou přílohu, která bude zahrnovat jak mé vlastní

fotografie, tak obrázky z internetových zdrojů. Úkolem přílohy je především dokreslení situace, protože ačkoliv představivost a může být přínosná, v této práci se jedná především právě o fakta, a tato fakta bych doložením grafického důkazu ráda doplnila či upřesnila.

Při zpracování své bakalářské práce jsem jako hlavní zdroj informací použila internet, a to zejména z důvodu jeho aktuálnosti. Velké množství informací, které jsem chtěla ve své práci zmínit, totiž úzce souvisí se současným děním a bohužel tištěná forma neposkytuje tuto aktuálnost dostatečně. Například v kapitole, která se zaměřuje na současné využití parků, je aktuálnost informací zcela elementární.

Knihy, které jsem k vypracování své práce použila, jsou ve většině případů historického rázu, a i při zkoumání historického vývoje parků se mi bohužel jako zdroj příliš neosvědčily. Musím tedy konstatovat, že v našich podmínkách bohužel zatím neexistují dostatečně detailní tištěné informační zdroje k této problematice.

1 Tradice anglických zahrad a parků

Park je možné považovat za umělecké dílo – zahradní architekti totiž pracují s prvkem, který má už odpradávná výrazný vliv na osobnost člověka. Tímto prvkem je příroda. Základní složkou jsou rostliny a jejich důmyslné rozmístění, potom následuje terén, stavby a sochařská díla. Všechny tyto prvky tvoří celek, který vyjadřuje souhru jednotlivých složek a má za úkol zanechat v člověku dojem.¹

Rozlišujeme dva základní typy zahrad – anglické a francouzské. Typickým rozdílem těchto dvou stylů je upravenost, nebo lépe řečeno dojem upravenosti. Anglická zahrada na první pohled působí neupraveně a jakoby nahodile. Vypadá to, jako by tam lidská ruka vůbec nezasáhla, nebo jen velmi minimálně. Tento vzhled je ale žádoucí a především předem propracovaný. Anglická zahrada má působit nahodilým dojmem, co nejvíce přirozeně a bez zjevných architektonických úprav. Francouzská zahrada je přesným opakem – primárně působí velmi upraveně, se spoustou okrasných prvků.

Důležitým aspektem je také geometrie. Anglická zahrada postrádá jakékoliv geometrické uspořádání, naopak u francouzské zahrady jsou na první pohled vidět jasné linie a určitý geometrický vzorec, podle kterého je uspořádána flóra i architektonická díla. V dnešní Anglii se nachází samozřejmě především anglický typ zahrad a parků, ale je možné se setkat i s francouzským parkem, protože jak je známo, umělecké směry a vlivy se značně prolínají. Příkladem francouzského parku v Anglii mohou být zahrady v *Hampton Court*, nacházející se nedaleko Londýna, které jsou dnes oblíbeným rekreačním resortem.

Jedním ze zakladatelů anglického stylu byl v 18. století Lancelot „Capability“ Brown, původně zahradník, který jako jeden z prvních začal využívat krajinářství a krajínotvorbu.² Jak už bylo řečeno, vše bylo dokonale promyšlené a vypočítané, i když výsledný dojem působil volně a neupraveně. Anglie měla dostatek prostoru pro rozlehlé zahrady tohoto volného stylu, proto se začal

1 Otruba, Ivar. *Zahradně architektonická tvorba*, str. 27.

2 Příkladem Brownovy tvorby mohou být zahrady Harewood House, Broadlands, Warwick Castle a Wimbledon Park.

rozšiřovat nejprve po celých ostrovech, později i přes kanál La Manche.³ Brownovým cílem bylo vytvářet parky, které se měly co nejvíce podobat ideální anglické krajině. V praxi to znamenalo oproštění od jakýchkoliv architektonických staveb či okrasných prvků, Brownovou vizí byla čistá souhra zeleného trávníku a modré vodní hladiny. Brown používal stále dokola opakující se koncepty, ale zároveň svou tvorbu přizpůsoboval charakteru daného místa. Primárním cílem bylo, aby vše bylo v souladu s okolní přírodou.

Počáteční inspirací pro anglické zahrady byl právě francouzský styl, ale typická francouzská geometrie a symetrie zde dostala nový rozměr – volnější a přirozenější linie. Veškerá architektonická tvorba se přizpůsobovala rozmanitému ostrovnímu terénu a přírodě.

Další etapou bylo přiblížení se antickému stylu. Několik významných anglických architektů totiž navštívilo Itálii a všichni byli tamní architekturou natolik okouzleni, že ji přejali a antické prvky začali uplatňovat ve vlastní tvorbě. Typickým příkladem je tvorba Williama Kenta – pohrával si se světlem a stínem pomocí rozmístění stromů, z dřevin vytvářel „divadelní kulisy“, stavěl alegorické sochy a dával prostor pro klasické stavby jako například antické zahradní altány s korintskými sloupy.

Dalším z prvků anglických zahrad je tzv. *ferme ornée*, neboli okrasný statek (*ornamental farm*). Zde bylo hlavním aspektem skloubení zemědělské půdy a okrasných prvků. Návštěvníci se tak mohli kochat živými ploty a květinovými záhony, a zároveň ornou půdou a pasoucími se stády.

V 70. letech 18. století došlo k dalšímu vývoji anglických zahrad a parků. Některým se Brownův styl zdál příliš jednoduchý a strohý, proto začali navrhovat inovace. Například ve tvorbě architekta Williama Chamberse lze vidět orientální vlivy, exotiku i barevnost. Podobně smýšleli i další architekti a začali vytvářet ještě divočejší koncepce zahrad. Tvrdili, že ideální krajina, jak ji popisoval Brown, je nerealistická, protože příroda je nevyzpytatelná. Začali do svých návrhů zahrnovat divoké vodní proudy, nedbale poházené balvany i polorozpadlé stromy.

Kompromis našel až na přelomu 18. a 19. století architekt Humphry Repton, který byl na jednu stranu zastáncem Browna, ale pod nátlakem společnosti jeho pojetí vylepšil o řadu nových prvků. Vytvořil velké množství spisů a nákresů, kde se odvolával především na krajinu deštných pralesů a navrhoval květinové výsadby a tématické skupiny rostlin.

3 Otruba, Ivar. *Krásy anglických zahrad*, str. 7.

Poslední fázi vývoje anglického stylu zahrad a parků uzavírá dílo architekta J. C. Loudona. Pochopil, že ne všichni vlastní rozlehlé pozemky, které byly pro tehdejší zahrady typické. Začal uplatňovat geometrické prvky, čímž se v podstatě vrátil do začátků zahradní tvorby. Novinkou byla výsadba cizokrajných druhů rostlin a Loudon dal vzniknout také pojmu „*gardenesque*“ (volně přeloženo jako „zahradní“ nebo „podobný zahradě“), který zahrnuje především volné uspořádání stromů, které se navzájem nedotýkají a utvářejí tak mnohem zajímavější krajinu.

Dnešní situace je značně rozmanitá a lze pozorovat pozitivní i negativní vlivy. Jedním ze současných trendů je dovoz exotických rostlin, které ale podle názorů mnoha odborníků patří spíše do sbírek a botanických zahrad. Výsadbou takových rostlin totiž pojem anglická zahrada poněkud ztrácí svou podstatu. Tento styl se samozřejmě uplatňuje v širším měřítku, ne pouze v Anglii. Na druhou stranu je dnes kladen velký důraz na vzdělávání, a to i v zahradně-architektonické tvorbě, a tak vzniká spousta botanických zahrad a sbírek, jako například unikátní *Eden Project* nebo Královské botanické zahrady v Kew (Londýn – obvod Richmond).⁴

Anglické zahrady a parky se dnes vyznačují především perfektně udržovanou zelení, ať už květinovými záhony, živými ploty či okrasnými dřevinami. Tamní obyvatelé si plně uvědomují svou zodpovědnost nad těmito přírodními skvosty, a tak vznikla například státní organizace The National Trust, která má pod svou ochranou a správou velké množství památek a objektů.

4 Otruba, Ivar. *Krásy anglických zahrad*, str. 15.

2 Londýnské parky

2.1 Stručný popis vybraných londýnských parků

Parky zabírají přibližně 11% rozlohy Velkého Londýna, což není nijak převratné číslo, ale když uvážíme, kolik pamětihodností, administrativních budov, obchodních komplexů a podobně Londýn skýtá, desetina města není málo. Je to desetina půdy, která by v jedné z nejdražších metropolí světa mohla být využita mnohem komerčněji a daleko výnosněji, přesto si nikdo neumí Londýn bez jeho pověstných parků představit.

Při detailnějším zkoumání londýnské mapy lze pozorovat nespočet malých různě členěných zelených ploch. Nachází se zde mnoho malých parčíků a otevřených prostranství, určených k rekreaci a odpočinku. Největší a nejvýznamnější jsou ale tzv. „královské parky“, kterých je v Londýně v současnosti osm. Historicky sloužily k rekreaci členů královské rodiny, dnes jsou volně přístupné pro veřejnost. Tyto parky patří k nejnavštěvovanějším místům této metropole a významně utváří její celkový obraz, proto se tato práce bude zabývat převážně právě jimi. Práce se zaměří na několik hledisek – historické, architektonické, ekonomické i kulturní.

Hyde Park je považován za nejznámější ze všech londýnských parků. Je rovněž největší a nachází se zde mnoho významných památek a míst. Dalším známým parkem jsou **Kensingtonské zahrady**. Tyto rozsáhlé upravené zelené plochy patří královské rodině a často jim náleží přívlastek „nejkrásnější“. V tomto přívlastku jim směle konkuruje **St James's Park**, nejstarší královský park, který je zajímavý především ojedinělými druhy zvířat, které se zde nachází, a nádhernou flórou. **Green Park** má zajímavou historii – v minulosti se zde nacházel hřbitov pro malomocné z nedaleké nemocnice. Dále bude zmiňován **Regent's Park**, který je v současnosti hojně využívanou lokalitou pro kulturní akce, a to jak soukromé, tak veřejné. Rovněž se zde nachází známá londýnská zoo.

Všech současných osm královských parků je pod vedením *The Royal Parks*, správní rady,

kteřá spadá pod vládní Ministerstvo kultury, médií a sportu. Správa zajišťuje různorodé aktivity a události na podporu venkovní rekreace obyvatel i přílivu turistů. Rovněž poskytuje příležitost případným zájemcům pořádat zde vlastní akce, ale obecně jsou komerční záležitosti striktně kontrolovány.

V roce 2010 předložil londýnský starosta Boris Johnson návrh, aby správa parků *The Royal Parks* v budoucnu spadala ne pod Ministerstvo kultury, ale nově pod *Greater London Authority*, nejvyšší londýnský administrativní orgán. Správa tento návrh přijala kladně, bylo ovšem rozhodnuto, že tyto změny budou projednány a následně případně aplikovány až po skončení Olympijských her v roce 2012.

2.2 Význam parků pro současnost

Vedení královských parků si stanovilo cíl a cestu, kterou se chce ubírat. Jejich motto zní, citují: „*Chceme vést královské parky efektivně a účinně; nést odpovědnost za zachování a zároveň obohacení těchto ojedinělých prostředí s využitím kreativních politik - podpory návštěvnosti a zvýšení počtu příležitostí k zábavě, vzdělání a rekreaci.*“⁵

Prvotní funkcí většiny královských parků byl kdysi dávno lov, především jelenů. Panovníci nechtěli jezdit za svou oblíbenou zábavou daleko, a tak si jednoduše nechali postavit soukromé revíry – parky. V průběhu času se význam parků měnil, postupně se staly místy pro odpočinek královského dvora i stěžejními body konání demonstrací či průvodů. V dnešní době slouží hlavně k odpočinku od všední londýnské reality a s ní spojeného shonu. Parky se staly především klidnými místy s úchvatnou atmosférou, kam se lidé, ať už turisté či místní obyvatelé, stále vrací. Královské parky dnes rovněž poskytují širokou škálu aktivit a akcí, které mají rekreační, zábavnou i vzdělávací funkci.

⁵ www.royalparks.org.uk/business/, dne 25.4.2011.

2.2.1 Vybrané parky a jejich současný význam

Hyde Park

Dnešní Hyde Park nabízí širokou škálu kulturního vyžití. Můžeme zde najít několik restaurací a kaváren a zajímavá je i bývalá policejní observatoř, dnes zvaná „*Lookout*“ (Rozhledna), kde se děti mohou dozvědět něco o přírodě a divočině.

Rekreačnímu sportu jako například fotbalu, kriketu, softbalu a frisbee je vyhrazena část zvaná *Sports Field* (Sportovní hřiště), která se nachází v jižní části parku. Ve *Sports Field* se také nachází takzvané *Hyde Park Tennis & Sports Centre*, což je sportovní centrum pro vášnivé hráče tenisu, nabízející velké množství kurzů a tréninků pro děti i dospělé. Pro cyklisty jsou zde vyhrazeny speciální stezky, chodníky i travnatý povrch jsou často využívány k běhu a joggingu.

St. James's Park

St. James's Park se stal velmi oblíbeným místem pro filmaře, protože díky své atmosféře je ideálním místem pro natáčení romantických scén.

Parkem prochází jedna z tras slavného londýnského maratonu, což každoročně přiláká pozornost široké veřejnosti. Dnešní moderní doba a s ní spojený technický pokrok mají bezesporu dopad na tamní faunu a flóru, ale přesto si park stále drží svůj status jednoho z nejkrásnějších parků v Evropě a ročně ho navštíví asi 5,5 milionu turistů.

Regent's Park

Přes svou relativně malou rozlohu park nabízí široké spektrum kulturního vyžití i příjemné prostředí. Můžete zde najít rozlehlá hřiště, trávníky, květinové záhony, ale i téměř divokou přírodu – zachovalé zalesněné plochy i divoce rostoucí keřky.

Jedním z hlavních cílů managementu parku je zachování biodiverzity. V praxi to znamená, že v posledních dvaceti letech se vedení snaží najít rovnováhu mezi potřebami přírody a potřebami veřejnosti.

Návštěvníci parku mohou využít například služeb tamní kavárny, která se nachází přímo v královských zahradách, což zaručuje příjemné prostředí. Navíc umístění kavárny uprostřed kruhu umožňuje nádherný třistašedesátistupňový výhled na celý park. Milovníci sportu si mohou pronajmout malou loď a projet se po jezeru nebo si zahrát tenis ve známém sportovním centru *The Hub*.

Green Park

Green Park je nejmenší z osmi královských parků a spolu se St. James's Parkem je tím nejfrekventovanějším. Za 350 let své existence prošel několika proměnami a výsledkem je nepříliš vysoká úroveň divoké přírody. Dnes se obyvatelé i ochránci přírody snaží tento stav změnit a do budoucna vytvořit z parku místo, kde bude fauna i flóra rozvinutá stejně jako v jiných královských parcích. Přesto ale zůstává Green park velmi příjemným a klidným místem, kde návštěvníci mohou po celý rok obdivovat například rozmanité druhy ptactva (mnoho druhů kachniček, černé labutě, kormorány či pelikány).

Stejně jako třeba St. James's Park, i Green Park se stal oblíbeným místem filmařů. Nejčastěji vyhledávanými místy filmových tvůrců jsou prostory Green Parku, sousedící Buckinghamský palác, vládní konferenční centrum *Lancaster House* či blízký hotel *Ritz*.

2.2.2 Události a akce konané v parcích

Soukromé akce

Správa parků nabízí možnost jednotlivcům i skupinám (firmám) pořádat v parcích vlastní soukromé akce. Zájemci ale musí splnit několik pevně stanovených podmínek. Komerční aktivity jsou velmi přísně kontrolovány, ale vedení parků má zájem na utužování vztahů s veřejností a tamní management si klade za cíl, aby do parků zavítalo co nejvíce lidí z různých sfér a za různým účelem. Královské parky jsou koncipovány tak, aby poskytovaly zábavu na otevřeném prostranství a venkovní rekreaci, a všechny akce, které se zde konají, by toto poselství měly ctít. Proto se vedení parků rozhodlo, že nebude poskytovat prostor například k soukromým oslavám, soukromým firemním akcím, trhům a podobným aktivitám přímo zaměřeným na prodej.

Všechny akce, které se v parcích konají, musí být koncipovány tak, aby zvyšovaly reputaci samotných parků. Zároveň dávají možnost široké veřejnosti zúčastnit se významných kulturních akcí a aktivit, které jsou cenově dostupné, dobře zorganizované a přitom nenarušují přírodu parků. Samo vedení parků uvádí, že záměrně neexistuje určitá část parku, kde by se všechny tyto akce měly odehrávat. Každá akce se plánuje zcela individuálně, stejně tak se vybírá i lokalita vhodná pro danou událost.⁶

V královských parcích se odehrávají malé i větší akce. Záleží na počtu zúčastněných i na smyslu dané akce. Mezi malé akce patří například sponzorované běžecké aktivity, kterých se účastní několik stovek lidí, pikniky, sportovní soutěže určité komunity, vzdělávací programy s průvodcem, koncerty a menší umělecké aktivity (například opera pod širým nebem, recitál nebo divadelní představení), kde se předpokládá účast několik stovek lidí. Příklady větších kulturních akcí mohou být festivaly, velké sponzorované běžecké závody, sportovní turnaje, veletrhy a výstavy květin, velká umělecká představení a rozsáhlé kulturní akce, které se odehrávají ve více než jednom parku.⁷

6 http://www.royalparks.org.uk/docs/business/2011_forms/Guidelines%20for%20Event%20Organisers2010.pdf

7 <http://www.royalparks.org.uk/business/events.cfm>, dne 20.6.2011.

Příklady současných velkých akcí

V parcích se v dnešní době odehrává mnoho zajímavých událostí, ať už pravidelně nebo při určité příležitosti. Pravidelnými událostmi bývají charitativní akce, například běžecké akce „*Moonwalk*“ a „*Race for Life*“, které se každoročně konají v Hyde Parku a těší se velké oblibě místních i turistů. Příležitostné akce bývají obvykle také velmi populární. Například „*The Hyde Park Wheel*“, což bylo 60-ti metrové kolo, který bylo postaveno u příležitosti královské svatby prince Williama a Kate Middleton v roce 2011. Dalšími příklady mohou být sportovní či gastronomické festivaly, které vždy přilákají mnoho návštěvníků. Samozřejmě se zde v průběhu celého roku odehrává také nespočet koncertů a divadelních představení.⁸

2.2.3 Filmová produkce

Důležitým kulturním aspektem dnešní podoby parků je vliv filmového průmyslu. Mnoho královských parků se stalo součástí filmů nebo přinejmenším pozadím filmových či seriálových scén.

Lidé chtějí natáčet v prostorách parků z mnoha důvodů. Ať už kvůli fauně a flóře, prostředí nebo památkám, parky se staly velmi oblíbeným místem filmařů. Každý, kdo zde chce natáčet, fotografovat či pořizovat audio nahrávky, musí požádat správu parků o povolení. V nedávné době byla vydána i nová kritéria pro filmové natáčení, kde vedení parků uvedlo, že uvítá natáčení, které bude zobrazovat parky v co nejlepším světle jako unikátní prostředí, respektovat zájmy samotných parků a návštěvníků, zvyšovat hodnotu Londýna jako turistické destinace a natáčením neodporovat cílům vládní politiky.⁹

V Hyde Parku se natáčely například scény z komedie *Johnny English* (2003) s Rowanem

⁸ www.royalparks.org.uk/events, dne 20.6.2011.

⁹ <http://www.royalparks.org.uk/business/filming.cfm>

Atkinsonem v hlavní roli nebo z thrilleru Případ Ipcress (*The Ipcress File*, 1965).

St. James's Park se také stal velmi oblíbeným místem pro filmaře. Park jako kulisa figuroval například v komedii 101 dalmatinů (*101 Dalmatians*, 1996), bondovce Dnes neumírej (*Die Another Day*, 2002), science-fiction 28 dní poté (*28 Days Later*, 2002), nebo v dramatu Hra osudu (*Match Point*, 2006).

V Green Parku byly natočeny sekvence například z komedie 101 dalmatinů (*101 Dalmatians*, 1996), romantické komedie Notting Hill (1999) nebo dramatu Matka (*The Mother*, 2003).

Kensingtonské zahrady se pro svou neopakovatelnou atmosféru staly rovněž oblíbeným místem filmových tvůrců. Byly zde natočeny scény například pro akční film Legenda o Tarzanovi, králi opic (*Greystoke: The Legend of Tarzan, Lord of the Apes*, 1984), komedii Wimbledon (2004), fantasy Hledání Země – Nezemě (*Finding Neverland*, 2004), nebo romantickou komedii Deník Bridget Jonesové: S rozumem v koncích (*Bridget Jones: The Edge of Reason*, 2004).¹⁰

Občerstvení

Královské parky nabízejí také mnoho příležitostí k občerstvení, návštěvníci si zde mohou vybrat z množství restaurací a kaváren. V parcích se nachází jak budovy, postavené přímo pro tento účel, tak mobilní kiosky. Vedení parků vydává vybraným společnostem časově omezené licence, díky kterým poté mohou provozovat svůj podnik právě na této půdě. Tyto licence se vydávají obvykle na dobu sedmi až deseti let, záleží na specifikacích dané společnosti. Nejbližší termín pro vydávání nových licencí je rok 2013.

¹⁰ http://www.royalparks.org.uk/parks/film_locations.cfm, dne 22.6.2011.

3 Historie vybraných královských parků

Tato kapitola se věnuje bližšímu zkoumání historického vývoje vybraných královských parků. Každý jednotlivý park má totiž svůj specifický vývoj, i když je nutné podotknout, že valná většina královských parků byla primárně vytvořena za účelem lovu a zábavy pro panovníky a členy královské rodiny. Časem se ale jednotlivé parky vyvíjely, měnily svou tvář, a právě tento postupný vývoj je předmětem této kapitoly.

3.1 Hyde Park

Hyde Park byl původně vytvořen za účelem rekreace – přesněji řečeno pro lov jelenů. Postupem času se ale jeho využití stále více přizpůsobovalo odpočinkovým aktivitám nejprve šlechty a později i veřejnosti. Na druhou stranu se Hyde Park stal místem velkého počtu poprav, soubojů a přepadení. Dnes je Hyde Park nazýván „zelenými plícemi Londýna“, což dostatečně výstižně vypovídá o jeho současném statusu.¹¹

V roce 1536 park získal král Jindřich VIII., který jej změnil v lovecký revír. Král všechny své mezinárodní královské návštěvy bavil tím, že společně jezdili na lov právě do Hyde Parku. Tato tradice pokračovala i za vlády královny Alžběty I. Park byl ve výlučném vlastnictví panovníka až do doby, kdy na trůn usedl král Jiří I., který povolil omezený přístup veřejnosti do parku. Rovněž zaměstnal správce, který dohlížel na pořádek.

Největší změny učinil král Karel I., například když nechal postavit jednu z loděnic jezera Serpentine zvanou „*the Ring*“, která se stala oblíbeným okruhem projížděk elegantní společnosti. V roce 1637 byl park zcela zpřístupněn pro veřejnost. Následně se stal velmi módním a oblíbeným

¹¹ Carstensen, Heidede. *Londýn*, str. 40.

místem, například při oslavách svátku *May Day* (Svátek práce, v Česku známý jako 1. máj).

Roku 1660, kdy byla znovuobnovena anglická monarchie, park znovu získal královský statut. V roce 1665, kdy v Londýně vypukla morová epidemie, se mnoho lidí v parku dokonce na čas usídlilo, v naději, že se jim v tomto uzavřeném prostoru podaří uniknout ze spárů šířící se nemoci.

V 17. století park prošel dalšími změnami - král Vilém III. koupil tzv. *Nottingham House*, přejmenoval ho na Kensingtonský palác a udělal z něj své londýnské sídlo. Krátce nato král došel k závěru, že cesty z paláce do královského St. James's Parku, které musel pravidelně absolvovat, jsou pro něj příliš nebezpečné. Proto nechal jižní část Hyde Parku osvětlit 300 petrolejovými lampami. Tato bohatě osvětlená cesta je považována za první „dálnici“ v zemi a dnes je známá jako *Rotten Row*. Tento název pochází z francouzského „*Route de roi*“, neboli „královská cesta“.

Jezero *The Serpentine*, který svůj název nese právě díky svému neobvyklému tvaru, se v parku nenacházelo od samého počátku, ale nechala ho vybudovat až kolem roku 1730 královna Karolína, maželka krále Jiřího II. Jezero je specifické právě svým tvarem, který byl ve své době velmi neobvyklý a stalo jedním z prvních jezer v Anglii, která vypadala přirozeně. Královna Karolína se podílela i na dalších změnách vizáže Hyde Parku - nechala například z parku odříznout asi 300 akrů a tím dala základ pro Kensingtonské zahrady, které jsou dnes separovány právě výše jmenovaným jezerem.

Severovýchodní roh parku, kde se dnes nachází slavný *Marble Arch*, byl až do roku 1783 hlavním londýnským popravištěm zvaným Tyburnská šibenice. Původní *Marble Arch* sloužil jako vstup do Buckinghamského paláce, až později byl přemístěn na své dnešní stanoviště.¹²

Park se stal oblíbeným místem k odpočinku i k setkáním s přáteli. Dokonce se zde konalo i mnoho národních oslav všeho druhu. V roce 1820 král Jiří IV. nařídil přestavbu, najal nejlepší

¹²Andrews, Brown, Lee, Humphreys, Reid. *Londýn*, str. 93.

architektky té doby a nechal vybudovat *Hyde Park Corner* - monumentální vstup do parku, *Rennie* - most přes jezero *The Serpentine* a *West Carriage Drive*, čímž oficiálně oddělil Hyde Park a Kensingtonské zahrady.

V roce 1851 za vlády královny Viktorie se v parku pořádala Velká výstava (*Great Exhibition*) a v roce 1897 Jubilejní stříbrná výstava (*Silver Jubilee Exhibition*) na oslavu 25. výročí vlády královny Alžběty II. Obyvatelé Londýna si park postupně osvojili a dnes ho berou jako součást města a kultury. Je známým faktem, že Angličané si velmi cení královské rodiny a rozmanitých akcí spojených s ní – oslav, výročí či jiných významných dat. Mnoho z těchto akcí se každoročně koná právě v Hyde Parku.¹³

V roce 1855 se v Hyde Parku sešlo téměř čtvrt milionu lidí, kteří protestovali proti zavedení nového zákona *Sunday Trading Bill*, který zakazoval obchodování v neděli, jediný den, kdy měli pracující volno. K demonstraci se tehdy přidal i Karel Marx, který měl za to, že tím začíná anglická revoluce. Po této události se Hyde Park stal jedním z nejpopulárnějších shromaždišť pro politické demonstrace.¹⁴

V roce 1866 Reformní liga Edmunda Bealese uspořádala v parku demonstraci a tím vyvolala potyčku mezi policií a civilisty. Následkem tohoto incidentu bylo, že předseda vlády povolil pořádání meetingů a průvodů v parku s nulovými sankcemi či hrozbou porušení zákona. Toto prohlášení platí dodnes a díky němu vznikl slavný *Speaker's Corner* v jihovýchodním rohu parku - místo, kde každý může beztrestně vyjadřovat své názory a postoje. Tato tradice se dodržuje dodnes a každou neděli tu lze potkat několik odvážlivců, kteří na dřevěné bedně či jiném vyvýšeném místě vyvolávají své názory, nejčastěji náboženského či politického charakteru, pro několik přihlížejících. Poslední významnou politickou událostí, která se zde odehrála, byla v únoru 2003 demonstrace proti válce v Iráku, při které se sešel téměř jeden milion lidí.

Ačkoliv mnoho artefaktů bylo v postupně zničeno či přestěhováno do jiných částí Londýna,

13 http://www.royalparks.org.uk/parks/hyde_park/history.cfm, dne 20.6.2011.

14 Humphreys, Robert. *Londýn*, str. 191.

dnešní podoba parku je víceméně stav, v jakém se nacházel v polovině 19. století. Poslední úpravou byla stavba fontány na památku princezny Diany v roce 2004.

3.2 St. James's Park

St. James's Park je nejstarším londýnských parkem. Obklopují ho tři královské paláce – *Westminster*, který se později přeměnil na parlamentní budovy, *St. James's Palace* a nejznámější *Buckingham Palace*. Dnes je jedním z nejnavštěvovanějších míst Londýna a mnohými je považován za nejkrásnější park, jaký kdy viděli. V dávných dobách zde ale nebyly žádné okrasné dřeviny a květinové záhony, ale louky a neudržovaná pole.

Park byl původně bažinatou loukou, až ve 13. století zde byla postavena nemocnice pro malomocné. V roce 1532 král Jindřich VIII. postavil tzv. *St. James's Palace* a z parku udělal jelení revír, který začal využívat pro svůj oblíbený lov a rekreaci. Královna Alžběta přizpůsobila park své zálibě v okázalosti a oslavách všeho druhu. Její následovník, král Jiří I., se významně podílel na vzhledu i funkčnosti parku. Nechal upravit zavlažovací systém a před palácem nechal vystavět širokou cestu – dnes známou jako *The Mall*. Nejzásadnější změny provedl král Karel II. - za jeho vlády prošel park téměř kompletní přestavbou, nechal vysázet stovky stromů a hektary travnaté plochy. Poté otevřel St. James's Park pro veřejnost.¹⁵

Za kompletní změnou vizáže stál architekt John Nash, který si dal za cíl přetvořit park v romantické a idylické místo. Místo kanálu bylo vykopáno přírodně vypadající jezero a v roce 1837 se angažovala i Londýnská ornitologická společnost a do parku přivedla vzácné druhy ptáků. Ornitologové rovněž založili funkci „správce ptactva“ a v parku pro něj postavili uzavřený altán, kde mohl přebývat. Zajímavé je, že výše zmíněná funkce i altán zůstaly zachovány dodnes. Pro vévodu z Clarence, později známého jako Viléma IV., bylo v parku vybudováno honosné sídlo –

¹⁵ Humphreys, Robert. *Londýn*, str. 55.

Clarence House. Tento rozlehlý dům obývala až do své smrti dokonce i královna Alžběta, známá jako „královna matka“. Podle návrhu St. James's Parku byly následně projektovány všechny další viktoriánské parky.¹⁶

3.3 Regent's Park

Regent's Park je největším sportovním centrem Londýna. Nachází se v severní části centra kousek nad Hyde Parkem a zabírá plochu 166 hektarů. Je známý také jako „korunní klenot“ („*jewel of the crown*“). Král Jindřich VIII. park nechal vybudovat jako další lovecký revír. Hranice parku v té době tvořily jen kanál na jedné straně a mohutný val na straně druhé.

Do roku 1646 byl *Marylebone Park*, jak se park dříve jmenoval, součástí královské štvance. Byl to znovu architekt John Nash, kdo vybudoval park ve stylu, v jakém ho známe dnes. Nash navrhl specifický kruhový tvar a rovněž plánoval stavbu tzv. „zahradního města“, které mělo tvořit 56 honosných vil, z nichž bylo ve výsledku postaveno pouze osm. Princ regent, později známý jako král Jiří IV., dal Nashovi za úkol postavit letní sídlo, které však nebylo nikdy realizováno. Až do roku 1835 nebyl park vůbec přístupný pro veřejnost. To se změnilo až za vlády výše zmiňovaného Jiřího IV., veřejný přístup byl ale přesto omezen - veřejnost například mohla vstoupit pouze do některých částí parku a pouze dva dny v týdnu.¹⁷

Park se díky své poloze i unikátnosti stal sídlem mnoha organizací a společenství, například Zoologické společnosti a Královské botanické společnosti. Největší změnou ve 20.století byla stavba královských zahrad (*Queen Mary's Gardens*) kolem roku 1930. Jediným, co zbylo z původního návrhu Johna Nashe, jsou dvě vily – *St. John's Lodge* a *The Holme*.¹⁸

16 http://www.royalparcs.org.uk/parks/st_james_park/history.cfm, dne 20.6.2011.

17 Andrews, Brown, Lee, Humphreys, Reid. *Londýn*, str. 102.

18 http://www.royalparcs.org.uk/parks/regents_park/history.cfm, dne 20.6.2011.

3.4 Green Park

Přestože se Green Park nachází v těsné blízkosti St. James's Parku, svým charakterem je velmi odlišný. Působí klidně a mírumilovně. Green Park má rozlohu 19 hektarů a má téměř dokonale trojúhelníkový tvar. Ze tří stran je obklopen *Piccadilly*, královskou cestou (*Queen's Walk*) a *Constitution Hill*, za kterou se nachází královské zahrady *Buckingham Gardens*.

První zmínka o Green Parku pochází z roku 1554. Tehdy údajně právě tady propuklo povstání proti sňatku královny Marie I. a Filipa II. ze Španělska. Park byl tehdy pokrytý převážně loukami a sloužil jako lovecký revír a místo pro příležitostné souboje. Roku 1667 král Karel II. Rozšířil pozemek parku o dalších 40 akrů a přejmenoval ho na “vyšší St. James's Park”. Toto zvláštní jméno bylo používáno až do roku 1746, kdy byl přejmenován na Green Park. Na počátku 18. století park prošel mnoha malými přestavbami, které ho stále více měnily v malebnou zahradu. Například byly vybudovány nádrže *Tyburn Pool* a *Queen's Basin* (který měl zásobovat vodou St. James's Palace a Buckinghamský palác). Park se brzy stal oblíbeným místem královské rodiny a v roce 1826 byl po velkém očekávání zpřístupněn pro veřejnost.

V současnosti se v parku nachází velmi omezené množství budov a artefaktů, proto působí na první pohled poněkud stroze. Kdysi zde ale stál například monumentální dům z ledu, knihovna a dva majestátní chrámy. Bohužel většina těchto památek byla do roku 1855 zničena.¹⁹

3.5 Kensingtonské zahrady

Kensingtonské zahrady zabírají plochu 250 akrů a původně byly západní částí mnohem většího Hyde Parku, odkoupil je až král Vilém III. v roce 1689. Král trpěl astmatem a tak hledal

¹⁹ http://www.royalparks.org.uk/parks/green_park/history.cfm, dne 18.4.2011.

vzdušné a klidné místo, kam by si občas mohl zajít odpočinout. Vyhlédl si právě tuto část Hyde Parku a začal ji přetvářet podle svých požadavků. Požádal architekta Sira Christophera Wrena, aby mu navrhl a postavil honosné sídlo, kde by mohl trávit svůj volný čas. To je dnes známé jako Kensingtonský palác (*Kensington Palace*).

Královna Anna zvětšila pozemek zahrad tím, že z Hyde Parku odebrala dalších 30 akrů a stála rovněž za stavbou slavné Oranžerie (*Orangery*) v roce 1704. Královna Karolína proměnila zahrady na jejich současnou podobu. Na řece *Westbourne Stream* nechala vybudovat jezera *The Serpentine* a *Long Water*. Zahrady byly avšak téměř po celé 18. století přístupné pouze pro vybranou společnost a zcela uzavřeny pro veřejnost.

Kensingtonské zahrady se později staly jistým druhem „vzpomínkového místa“. Například královna Viktorie zde nechala postavit obrovský památník na počest svého manžela, krále Alberta (*Albert Memorial*). Posledním podobným počinem bylo vybudování dětského hřiště na počest zesnulé princezny Diany v roce 2000 a vystavění procesní cesty zvané *Memorial Walk*, která se táhne ze zahrad přes Hyde Park, Green Park a St. James's Park.

4 Geografie vybraných královských parků

4.1 Hyde Park

Hyde Park je jedním z nejstarších parků v Londýně. Nachází se v samém centru Londýna – v městském obvodu Westminster. Při návštěvě Londýna tento park nelze minout, nachází se totiž na jedné z největších křižovatek a zároveň na konci jedné z nejznámějších ulic Londýna – *Oxford Street*.

S parkem přímo sousedí již zmiňované Kensingtonské zahrady. Samotný Hyde Park je velmi rozlehlý, zabírá plochu 142 hektarů. Při vstupu do parku se při pohledu na horizont zdá, jako by snad neměl konec. Při pohledu shora je vidět, že má tvar téměř pravidelného obdélníku. Lemuje ho ze všech stran hustá řada stromů a keřů, takže zvenku není dovnitř parku téměř vůbec vidět. Park rozděluje jezero *Serpentine* a tyto dvě samostatné části tvoří téměř dokonalé trojúhelníky. Na celkovém designu parku se markantně podepsaly ruce člověka, například při stavbě chodníků, které protínají park skrz naskrz a tvoří tak geometrické obrazce s jasnými liniemi. Geometrie obecně hraje v celkovém image parku významnou roli. Poblíž *Long Water*, horní části jezera *The Serpentine*, se nachází například čtyři fontány, navržené Sirem Christopherem Wrenem, které jsou symetricky rozložené před letním sídlem v italském stylu.²⁰

Před asi 900 lety park patřil mnichům Westminsterského opatství a vypadal jako obyčejná louka s několika stromky a pasoucí se zvěří. Zvířata se chodívala napít k *Westbourne Stream* – potůčku, který už ale není vidět, protože dnes je z něj pouze podpovrchový proud.²¹

²⁰ Andrews, Brown, Lee, Humphreys, Reid. *Londýn*, str. 93.

²¹ http://www.royalparks.org.uk/parks/hyde_park/landscape_history.cfm_dne 10.4.2011.

4.2 St. James's Park

St. James's Park se nachází ve Westminsteru a rozkládá se na východ od Buckinghamského paláce a na západ od známé ulice *Downing Street*. Má rozlohu 23 hektarů. Park nebyl vždycky tak honosný a upravený jako dnes. Kdysi dávno pravidelně zavodňovala řeka *Tyburn*, když si razila cestu k Temži. Díky tomu byl jeho povrch převážně bažinatý a nepříliš vhodný k jakékoliv architektonické úpravě. Na druhou stranu to ale bylo ideální místo k lovu divoké zvěře.

V roce 1536 se král Jindřich VIII. rozhodl k vybudování parku díky tomu, že nedaleko se nacházelo jeho královské sídlo – Westminsterský palác. Odkoupil území, nechal ho oplotit a uvnitř postavit lovecký zámeček, později známý jako *St James's Palace*.

Král Jiří I. nechal park vysušit a na místě, kde se dnes nachází Buckinghamský palác, nechal vykopat jezero, dnes známé jako *Rosamond's Pond*. Ve východní části parku se nacházelo i několik dalších jezírek, kanálů a ostrůvků, které sloužily jako návnada k přilákání ptáků. Král Jiří I. Také nechal postavit několik velkých voliér s exotickým ptactvem na místě dnešní promenády *Birdcage Walk*, okolo *St. James's Palace* nechal vysázet květinové záhony.

Dalších větších změn se St. James's Park dočkal v 17. století za vlády krále Karla II., který byl po návratu z exilu ve Francii tak okouzlen tamními květinovými výzdobami, že se rozhodl pro radikální změnu vizáže svého vlastního parku. Nový park byl navržen pravděpodobně francouzským architektem Andre Molletem. Hlavním bodem byl dlouhý kanál, který se táhl po stranách parku a kolem něj byly vysázeny okrasné stromky a dřeviny. Ihned po přestavbě byl park slavnostně otevřen pro veřejnost.

V roce 1820 park prošel další velkou změnou - byl přestavěn ve zcela naturalistickém stylu. Dlouhý rovný kanál se změnil v nepravidelně zakřivené jezero, široké cesty byly nahrazeny úzkými chodníčky, místo květinových záhonů byly vysázeny keříky a malé stromky. Také *Buckingham House* se dočkal přestavby, aby se následně mohl stát novým královským palácem.

Tato kompletní přestavba probíhala pod vedením prince Regenta a byla součástí velkého projektu, který mimo jiné zahrnoval také stavbu Regent's Parku a *Regent's Street*. Spolu s Regentem se návrhů i samotné realizace účastnil také již zmiňovaný architekt John Nash.

St. James's Park vypadá dnes téměř stejně jako když jeho přestavbu dokončil John Nash. Od doby, kdy John Nash dokončil přestavbu St. James's Parku, se jeho obraz téměř nezměnil. V roce 1851 byl *Marble Arch*, který tenkrát stál před Buckinghamským palácem, přemístěn na roh *Oxford Street* a *Park Lane*, kde dnes slouží jako jedno z tzv. „*meeting places*“. Mezi lety 1906 až 1924 probíhala přestavba prostoru před Buckinghamským palácem z důvodu nutnosti prostoru pro novou stavbu – Viktoriin památník (*Queen Victoria Memorial*).²²

Všechny změny, které od té doby následovaly, se snažily nebýt v rozporu s Nashovou vizí co nejpřirozenějšího vzhledu parku. Dnes jsou pravidelně vysazovány různé druhy okrasných dřevin a také restaurace, která byla otevřena v roce 2004, je v souladu s okolním prostředím.

4.3 Regent's Park

Regent's Park, jak ho známe dnes, je ukázkovým příkladem moderní architektury a plánování krajiny. Kdysi ale sloužil jako zemědělská půda a také byl loveckým revírem na takzvané „špatné straně“ města.

Park byl původně pouze částí lesa a nazýval se *Marylebone Park*, podle jména nedaleké vesnice. V roce 1538 král Jindřich VIII. pozemek odkoupil od původního majitele a proměnil ho v lovecký revír. Park zůstal téměř nezměněn až do občanské války, kdy bylo pod vedením Olivera Cromwella skáceno velké množství stromů, a tím byla splacena alespoň část válečných dluhů. Po Cromwellově smrti, po nástupu Karla II. na trůn, se park znovu stal parkem královským. V té době ale lov vycházel z módy a park byl proto dalších 150 let pronajímán místním zemědělcům a drobným „podnikatelům“, kteří s půdou mohli nakládat dle svého uvážení.

V roce 1811 král našel výhodnou finanční příležitost v tom, že na půdě Marylebone Parku začal stavět a zrušil dohodu o pronájmu se zemědělci. V té době se na scéně objevil také již výše zmiňovaný princ Regent (později král Jiří IV.), který měl o park velký zájem, protože si chtěl nechat

²² http://www.royalparks.org.uk/parks/st_james_park/landscape_history.cfm, dne 12.4.2011.

postavit letní sídlo a Marylebone Park byl svým umístěním pro prince nejlepší volbou. Návrhy na stavbu letního sídla zpracoval John Nash a začal přejmenováním parku na Regent's Park. Jeho úmyslem bylo přestavět park do tvaru souměrného kruhu, kde by se uprostřed nacházela královská rezidence a kolem ní jezero. Nash měl v plánu zde také postavit celkem 56 honosných vil s terasami, ale kompletní plán nikdy nebyl dokončen, protože král svou pozornost začal soustředit na přestavbu Buckinghamského paláce. Z původních 56 vil bylo nakonec postaveno pouze osm. Několik Nashových nápadů ale bylo realizováno. Například plánovaná procesní cesta k St. James's Palace byla opravdu postavena a později přejmenována na *Regent's Street*. Nejprve měli přístup do parku pouze obyvatelé honosných vil a dopravní obsluha. V roce 1835 byla pro veřejnost zpřístupněna východní část parku a následně i zbytek parku. Během druhé světové války byl Regent's Park bombardován a suť ze zničených budov byla rozeseta všude kolem. Naštěstí se podařilo park zrenovovat a vrátit téměř do původní podoby.²³

4.4 Green Park

V roce 1660 byl pozemek pouze chybějícím článkem mezi řetězcem parků, které se táhly od Westminsteru až ke Kensingtonu. Když tehdy na trůn nastoupil král Karel II., usmyslel si, že při procházce z Hyde Parku do St. James's Parku nechce opouštět královskou půdu - získal tedy pozemek mezi těmito dvěma parky a nazval ho Vrchní St. James's Park (*Upper St. James's Park*).

V roce 1746 byl Vrchní St. James's Park oficiálně přejmenován na Green Park. Důvod pro změnu jména není dodnes jasný, pravděpodobně ke změně došlo, protože park v té době vypadal jako velká louka, takže působil na pohled velmi "zeleně". Někteří se ve věci přejmenování parku přiklání k historice o králi Karlu II. a jeho manželce. Královna údajně zjistila, že manžel natrhal v parku květiny a daroval je jiné ženě. Pomstila se mu tak, že nechala veškeré květiny v parku vytrhat a tím dala základ jeho „zelenému“ jménu. Ať je příběh o nevěrném králi pravdivý nebo ne, faktem

23 http://www.royalparks.org.uk/parks/regents_park/landscape_history.cfm 15.4.2011.

zůstává, že v Green Parku dodnes nejsou žádné okrasné květinové záhony, narozdíl od ostatních královských parků.

V 18.století zde královna Karolína, manželka Jiřího II., nechala vybudovat vodní nádrž s názvem *Queen's Basin*, která měla být zdrojem vody pro St. James's Palace. Nechala postavit také knihovnu a promenádu *Queen's Walk*, která se stala oblíbenou procházkou právě k výše zmiňované vodní nádrži.

V roce 1746 u příležitosti válečných oslav nechala královská rodina přichystat velký ohňostroj a známému skladateli Händelovi dala za úkol vytvořit hudební doprovod. Tak vznikla skladba nazvaná *Music for the Royal Fireworks*. Zároveň byl postaven obrovský chrám (*Temple of Peace*), z kterého se měly ohňostroje odpalovat. Bohužel se ale stala nehoda, kdy chrám explodoval, tři lidé zemřeli a 10 000 ohňostrojů bylo zničeno následným požárem. Podobná situace se opakovala i v roce 1814. Park měl být opět místem národních oslav, opět byl postaven velký chrám, tentokrát zvaný *Temple of Concord*, a opět tento chrám v průběhu oslav vyhořel.

Kolem roku 1820 prošel park revitalizací, kterou vedl opět John Nash. Park měl být ve stylu St. James's Parku a poprvé zde byly vysázeny stromy. Na konci *Constitution Hill* byl na počest vévody z Wellingtonu postaven mramorový oblouk zvaný *Wellington Arch*, ve kterém se dnes nachází stálá expozice.²⁴ Královna Viktorie nechala zasypat vodní nádrž a do roku 1855 byly všechny budovy v parku zdemolovány.

V poslední době se Green Park stal především místem, kde si lidé připomínají vojáky, kteří padli za dvou světových válek. V roce 1994 byl postaven pomník na památku kanadských vojáků. Naposledy byl v roce 2002 odhalen památník na počest 5 milionů padlých účastníků druhé světové války z Indie, Afriky a Karibiku, který se nachází nedaleko *Constitution Hill*.²⁵

24 Humphreys, Robert. *Londýn*, str. 191.

25 http://www.royalparks.org.uk/parks/green_park/landscape_history.cfm, dne 18.4.2011.

4.5 Kensingtonské zahrady

Po dobu asi 100 let byly Kensingtonské zahrady částí Hyde Parku, který král Jindřich VIII. využíval především k lovu. Až v roce 1689 udělali král Vilém spolu s manželkou Marií první krok ke změně tím, že odkoupili *Nottingham House* na západním konci Hyde Parku, přejmenovali ho na *Kensington Palace* a udělali z něj své londýnské sídlo. Královna Marie začala s výsadbou květinových záhonů a živých plotů a tím dala základ královským zahradám. Královna zvolila holandský styl, protože její muž pocházel z Nizozemí, a královna mu chtěla přiblížit atmosféru rodné země.

V roce 1728 královna Karolína, manželka Jiřího II., začala Kensingtonské zahrady měnit ve styl, který mají dodnes. Královna odebrala Hyde Parku dalších 300 akrů a zaměstnala architekta Charlese Bridgemanu, aby navrhl zcela nový design. Stěžejními body nových zahrad byly Kensingtonský palác a jezero *Round Pond*. Královna Karolína s Bridgemanem rovněž přehradili řeku *Westbourne Stream* a vytvořili tak *Long Water*, horní část jezera *The Serpentine*.

Důležitou roli v geografickém vývoji hrál také fakt, že Kensingtonské zahrady byly odděleny od Hyde Parku ne plotem, jak mnozí předpokládali, ale příkopem. Právě tento příkop se stal známý jako “*ha-ha*”, možná protože se lidé smáli, když ho uviděli. Faktem ale zůstává, že tento způsob záhy začala kopírovat celá Anglie.

V roce 1837 Kensingtonské zahrady ztratily svou pozici, protože královna Viktorie přemístila královské sídlo do Buckinghamského paláce. Větší část příkopu *ha-ha* byla zasypana a novou hranicí mezi zahradami a Hyde Parkem se stala *West Carriage Drive*. V roce 1860 byly přidruženy tzv. Italské zahrady a v roce 1909 byla nedaleko Kensingtonského paláce zbudována další menší zahrada.²⁶

26 http://www.royalparks.org.uk/parks/kensington_gardens/landscape_history.cfm_dne 19.4.2011.

5 Užité umění v parcích

Tato kapitola se věnuje umění, které v královských parcích lze spatřit. Kapitola je rozdělená na podkapitoly, z nichž každá vyjmenovává několik památek, výtvorů či míst, které určitým způsobem reflektují tamní kulturu či jsou nějak zajímavá z historického hlediska.

Výnamný autor knih o zahradní architektuře Ivar Otruba píše: „*Park je záměrně ztvárněný kus přírody a jejích prvků. Má sloužit člověku k vnitřní pohodě. Má jej uspokojit i poučit, pobídnout k zamyšlení.*“²⁷ Tento citát velmi dobře vystihuje podstatu parků a jejich uměleckou hodnotu, parky a jejich užité umění totiž hrají důležitou roli v životě každého obyvatele.

5.1 Stavby a místa

Speakers' Corner

Toto známé místo se nachází na severovýchodním rohu Hyde Parku. Je to místo přímo určené k řečnictví, kde každý může svobodně a bez sankcí vyjádřit svůj názor na jakékoliv téma.

Ačkoliv si mnoho lidí myslí, že když stojí ve *Speakers' Corner*, může si říkat absolutně cokoliv, není to tak úplně pravda. Svobodný názor zde sice platí (stejně jako v celém království), policejní jednotka ale má pravomoc zasáhnout v případě, že řečníkův projev shledá protiprávním. Tamní policie je ale velmi tolerantní a zasahuje velmi ojediněle, prakticky jen tehdy, obdrží-li stížnost.

Otázkou zůstává, proč se právě toto místo stalo nejvhodnějším a následně tak populárním. Odpověď by mohla být následující: *"The right of protesters to organise and take part in peaceful marches and rallies has never been questioned. The issue has only ever been to find a venue that is*

²⁷ Otruba, Ivar. *Zahradní architektura – tvorba zahrad a parků*, str. 23.

as safe as possible for those taking part."²⁸

Toto tvrzení bychom mohli volně přeložit jako zmínění faktu, že nikdy nešlo o to, zda existuje právo organizovat a účastnit se různých průvodů. Otázkou vždy bylo najít místo, které by splňovalo požadavek co největšího bezpečí pro účastníky. Kdysi bylo podobných míst v Londýně několik, například ve *Finsbury Parku*, *Kennington Parku* nebo ve *Victoria Parku*. Tato místa existují také v jiných zemích, nejprve se podobné místo objevilo v Austrálii (1878, Sydney), dále v Kanadě, Nizozemí či Thajsku. *Speakers' Corner* tedy není žádným britským unikátem. Faktem ovšem zůstává, že je jedním z nejznámějších míst Londýna.²⁹

The Serpentine

The Serpentine je uměle vytvořená vodní nádrž, která udává hranici mezi Hyde Parkem a Kensingtonskými zahradami. Jezero bylo vytvořeno v roce 1730, má velikost 28 akrů a nejhlubší bod v asi 12-ti metrech. Ačkoliv se jezeru říká *The Serpentine* právě pro jeho unikátní tvar, tento název patří pouze jeho východní části. Západní část jezera se nazývá *Long Water*. Jeho nepravidelný tvar měl připomínat přírodní tvary, což v době jeho budování byla ojedinělá záležitost.

Původně do jezera přitékala řeka *Westbourne*, která se ale časem znečistila a její přítok byl zastaven. Dnes je do jezera pumpována voda z řeky Temže.

V okolí jezera se konalo mnoho oslav, například oslava výhry na Trafalgaru v roce 1814 či exhibice v roce 1877. Jezero se stalo známým, když v něm bylo nalezeno tělo Harriet Westbrookové, manželky významného britského básníka Percy Bysshe Shelleyho. Později byl nalezen dopis na rozloučenou, mladá těhotná žena tehdy spáchala sebevraždu. Později bylo rozhodnuto, že se zde nebudou konat žádné další oslavy v rámci zachování původní přírody. Přesto ale bude právě *The Serpentine* hrát roli v připravovaných Olympijských hrách v roce 2012.³⁰

28 Wilson, Jamie. „*Peace march to go ahead in Hyde Park.*“ The Guardian 15 Feb. 2003. Accessed on 1 May 2011.

<http://www.guardian.co.uk/uk/2003/feb/05/immigrationpolicy.antiwar>

29 http://en.wikipedia.org/wiki/Speakers%27_Corner , dne 22.6.2011.

30 [http://en.wikipedia.org/wiki/Serpentine_\(lake\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Serpentine_(lake)) , dne 22.6.2011.

Londýnská Zoo

Londýnská zoo, která se nachází v Regent's Parku, je nejstarší zoo zaměřená na vědeckou činnost. Byla otevřena 27. dubna 1828 a původně měla sloužit jako sbírka pro vědecký výzkum. Pro veřejnost byla otevřena až v roce 1847. Dnes je jednou z největších zoo ve Velké Británii a vlastní více než 750 druhů zvířat.

Zoo krátce po otevření vlastnila pouze několik druhů zvířat a výzkum byl sponzorován panovníkem. V roce 1828 se panovník rozhodl, že zoo zpřístupní pro veřejnost a tím získá více finančních prostředků. V roce 1902 prošla zoo téměř kompletní rekonstrukcí a bylo postaveno mnoho nových budov. Od té doby stále vzrůstá počet zvířat a s některými druhy se nemůžeme setkat nikde jinde v zemi, například s vombatem nebo Tasmánským čertem.

Zoo dnes nabízí například obří akvárium, ptačí voliéru – safari, rozsáhlou sbírku motýlů, mnoho tematických programů jako africký pavilon, deštný prales, gorilí království či pavilon s plazy.³¹ Londýnská zoo je častým objektem filmových tvůrců. Natáčely se zde například scény z filmu Harry Potter a Kámen mudrců (*Harry Potter and the Philosopher's Stone*, 2001) nebo z britského seriálu Pravěk útočí (*Primeval*).³²

5.2 Sochařské umění

Socha Petera Pana (*Peter Pan Statue*)

Socha pohádkové postavy Petera Pana se nachází v Kensingtonských zahradách. Právě tyto zahrady hrály roli v knize J.M.Barrieho „*Peter Pan in Kensington Gardens*“, kde uváděly Peterova dobrodružství v Neverlandu.

Bronzová socha Petera Pana se stala jednou z nejznámějších soch v Londýně. Socha stojí na

31 <http://www.zsl.org/zsl-london-zoo/>, dne 20.6.2011.

32 http://en.wikipedia.org/wiki/London_Zoo, dne 22.6.2011.

listnatém paloučku kousek od západního břehu jezera *The Serpentine*. Toto místo není náhodné, má souvislost právě s příběhem Petera Pana.

Autor knihy J.M.Barrie začal uvažovat o vytvoření sochy již v roce 1906. Tenkrát navrhl kostým, do kterého oblékl malého chlapce. Pořídil několik fotografií a prohlásil, že přesně takhle si představuje Petera Pana. Dlouho přemýšlel, komu tvorbu sochy má svěřit. Nakonec se v roce 1912 rozhodl pro sochaře Sira George Framptona a v témže roce byla 1. května socha odhalena.

Peter Pan stojí na kmenu stromu a kolem něj je mnoho malých lesních zvířat, která mají představovat anglický venkov. Socha byla vztyčena tajně během noci a nepředcházela jí žádná publicita. Barrie pouze napsal článek do deníku *The Times*, kde sochu představil čtenářům jako překvapení ke svátku 1. máje. Autor do výše zmíněného článku napsal, citují: „Pro děti, které zítra půjdou nakrmit kačeny do jezera v Kensingtonských zahradách, je připraveno překvapení. Když půjdou dolů po jihozápadním břehu jezera *The Serpentine*, najdou tam dárek k 1. máji od pana J. M. Barrieho, a tím je socha Petera Pana, jak hraje na flétnu na kmene stromu, a kolem něj víly, myši a veverky.“³³

Sám autor nebyl s prací Sira Framptona zcela spokojen. Stejně tak v dolní komoře parlamentu se diskutovalo o tom, zda si autor vůbec může dovolit bez souhlasu vztyčit sochu na takovém veřejném místě. Lidé si ale sochu zamilovali, stala se ikonou a byla již mnohokrát napodobena, její repliky se nachází například v Liverpoolu či Bruselu.

Viktoriin památník (*Queen Victoria Memorial*)

Památník na počest královny Viktorie se nachází přímo před Buckinghamským palácem na konci promenády *The Mall*. Socha byla slavnostně odhalena v roce 1911, architektem byl Sir Thomas Brock, který dílo dokončil až v roce 1914 přidáním bronzových soch. Ostatní sousoší jsou dílem architekta Sira Astona Webba, který na stavbu použil asi 2 300 tun bílého mramoru.

Jedná se především o mohutnou sedící sochu královny Viktorie, která se obrací severovýchodně směrem k *The Mall*. Ostatní bronzové sochy se každá obrací jiným směrem. Anděl

³³ Zdroj: http://www.royalparcs.org.uk/parks/kensington_gardens/peter_pan_statue.cfm_dne 20.4.2011.

spravedlnosti severozápadně ke Green Parku, Anděl pravdy na jihozápad a Milosrdný anděl k Buckinghamskému paláci. Na vrcholu je pozlacená socha Vítězství a dvě menší sochy, které byly darem od obyvatel Nového Zélandu.

Celé sousoší má námořnickou tematiku, stejně jako ostatní umělecká díla na celé *The Mall*. Toto pojetí znázorňují například mořské panny a hipogrifové. Všechny tyto artefakty mají za úkol zobrazovat britskou námořní sílu.³⁴

Albertův památník (*The Albert Memorial*)

Památník prince Alberta se nachází v Kensingtonských zahradách, přímo naproti známé budovy *Royal Albert Hall*. Byl postaven královnou Viktorií na počest jejího zesnulého manžela prince Alberta, který zemřel na tyfus v roce 1861. Navrhl ho architekt Sir George Gilbert Scott v novogotickém stylu. Památník byl odhalen v červenci 1872 a samotná socha Alberta byla na vrcholek slavnostně posazena až o tři roky později. Stavba se skládá z podstavce, krypty a altánu, na kterém je právě socha Alberta, měří 54 metrů a stála 150 000 liber, což by bylo dnes v přepočtu asi 10 milionů liber. Stavba byla zaplacená z veřejné sbírky.

Prvotní návrh byl postavit obrovský obelisk, ale tento projekt zkrachoval. Poté bylo prozkoumáno velké množství dalších návrhů, z nichž byly vybrány dva a tyto postoupeny královně. Viktorie zvolila právě návrh Sira Scotta a i přes protesty ze strany parlamentu kvůli finanční stránce projektu byla stavba realizována.

Kromě skvostné sochy prince Alberta se na památníku nachází i další neméně zajímavé sochy, které jsou tématicky rozděleny do dvou okruhů. Jeden tvoří čtyři sousoší podle kontinentů – Asie, Afrika, Amerika a Evropa. Druhý okruh tvoří rovněž čtyři sousoší podle hlavních vědních oborů viktoriánské doby – Zemědělství, Obchod, Strojírenství a Výroba.

Krypta, která se nachází pod všemi těmito sousošími, zde není náhodou nebo pouze pro ozdobu. Je těžištěm celé stavby a nese váhu všech kamenných soch.³⁵

34 http://en.wikipedia.org/wiki/Victoria_Memorial,_London , dne 22.6.2011.

35 http://en.wikipedia.org/wiki/Albert_Memorial , dne 22.6.2011.

5.3 Fontány

Památník princezny Diany (*Princess Diana Memorial*)

Celý název tohoto uměleckého díla je „*Diana, Princess of Wales, Memorial Fountain*“. Jedná se o fontánu kruhového tvaru, která se nachází v západní části Kensingtonských zahrad, byla zasvěcena zesnulé princezně Dianě a má znázorňovat její duši a lásku k dětem. Fontána byla slavnostně odhalena 6. června 2004 za účasti nejbližších členů královské rodiny.

Design fontány vytvořila americká architektka Kathryn Gustafson a podle jejích slov měla reprezentovat Dianinu osobnost. Samotná fontána se skládá z 545 jednotlivých žulových kamenů, které byly řezány počítačově řízenými stroji. Tvar je koncipován jako ovál, na jedné straně voda plyne velmi pomalu a klidně, na straně druhé jsou malé kaskády, kde má voda rychlý spád. Toto má zobrazovat dvě stránky Dianina života – poklidnou a bouřlivou.

Rosa Monckton, členka rady, která plány na stavbu navrhovala, projekt shrnula takto, cituji: „Vysloveně jsem nechtěla vytvořit klasickou fontánu, na kterou se pouze díváte, něco jako pomník. Celý její život byl ohromující, a tento kruh z vody je právě pro ni ideální. Je to místo, kde si mohou hrát děti, voda je tam bouřlivá i klidná – to všechno symbolizuje její život.“³⁶

Názor členů rady byl lehce kontroverzní, ale zajímavý. Měli jasnou představu o tom, že nechtějí postavit pouze místo, kam se lidé budou chodit dívat a obdivovat jeho velkolepost. Chtěli v díle nějakým způsobem odrazit Dianinu osobnost a život, proto jejich vize byla postavit památník s hřištěm, které bude všestranně využitelné.

Již krátce po slavnostním odhalení se objevily první problémy. Některé neukázněné děti nedbaly bezpečnostních pokynů a skončilo to třemi hospitalizacemi, po kterých byla fontána na čas uzavřena a obehána plotem. Později bylo také zjištěno, že tráva vysazená v okolí fontány, se díky vlhkému prostředí pomalu mění v bahno a tudíž není absolutně vhodná. Proto bylo okolní prostranství znovu uzavřeno a byla vysazena speciální směsná odrůda trávy, která toto prostředí dobře snáší. Fontána byla po těchto skandálech znovu otevřena pro veřejnost v srpnu roku 2004 a

³⁶ Perry, Simon. „*Mixed reviews for Princess Diana Memorial.*“ z magazínu People ze dne 29.4.2004. 1.5.2011. <http://www.people.com/people/article/0,,658802,00.html>

od té doby se těší velké oblibě ze strany návštěvníků.³⁷

37 <http://www.theinternetforum.co.uk/xf/diana1.html>, dne 22.6.2011.

Závěr

Jako téma své bakalářské práce jsem si vybrala historii a význam londýnských parků. Hlavním důvodem k napsání práce je můj osobní hluboký zájem o britskou kulturu, a obzvláště o hlavní město Londýn. Tato metropole a její kulturní život je totiž přímo fascinující. V dnešní době se jedná o jedno z nejvyspělejších měst světa a domnívám se, že právem se o Londýně mluví také jako o jednom z těch nejkrásnějších.

Londýn je město, kde najdete jak historické skvosty, tak moderní zástavbu. Ačkoli se tyto dvě věci zdají dle obecného názoru neslučitelné, v Londýně se propojují neuvěřitelně hladce a nenásilně. Tento fakt je naprosto fascinující a nikde jinde jsem se s něčím podobným nesetkala. Jen tady lze přímo vedle sebe vidět významnou architektonickou památku s vysokou historickou hodnotou a moderní kancelářskou budovu bez jakéhokoliv pocitu nesourodosti či nevkusu. Jen tady lze vstoupit do klubu nebo jednoho ze známých „pubů“ a i přes spoustu lidí a ruch, který na takových místech neustále vládne, tam pocítit takovou zvláštní nepopsatelnou komorní atmosféru. Dva odlišné světy, navenek nepropojitelné, tu tvoří jeden naprosto homogenní celek. Nikde jinde nic takového nezažijete. Snad proto je Londýn považován za jedno z neúchvatnějších míst a snad proto je tamní architektura i kulturní život tolik okouzlující.

Při návštěvě Londýna byste neměli propásnout příležitost navštívit některý z proslulých královských parků, neboť jejich atmosféra je jedinečná. Jakmile jednou okusíte, jaké to je, za poledního slunce sedět v Hyde Parku, číst ranní noviny, popíjet horkou kávu, přikusovat čerstvé muffiny, poslouchat zpěv ptáků a přitom vnímat ruch velkoměsta hned za vašimi zády, naprosto vás to pohltí a tuto zkušenost si budete pamatovat po celý život.

Cílem této bakalářské práce bylo přiblížit historický vývoj několika vybraných královských parků, protože se domnívám, že jen málokdo ví, že tamní parky nebyly vybudovány samoúčelně. Lidé je obecně berou jako samozřejmou součást města, ale neuvědomují si, že kdysi dávno by si na tu lavičku, na kterou si každý den sedávají o polední pauze, bezpochyby sednout nemohli. Parky

prošly v průběhu let velkými proměnami, ať už ve vzhledu nebo funkci. Ve své práci jsem se snažila tyto změny přiblížit.

Pro svou práci jsem si vybrala následující parky:

Hyde Park, protože je největší a nejznámější; *St. James's Park*, protože je obecně považován za nejkrásnější; *Regent's Park*, protože má unikátní architekturu a nachází se zde londýnská zoo; *Green Park*, protože je v nejtěsnější blízkosti Buckinghamského paláce a je dost odlišný od ostatních parků; a *Kensingtonské zahrady*, protože se o nich říká, že jsou ještě krásnější než *St James's Park*.

První kapitola se věnuje tradici anglických zahrad a parků, stručně popisuje architektonický vývoj anglického stylu, koncepce a vlivy, vyjmenovává také několik významných jmen architektů, kteří se podíleli na vývoji a jejich tvorba ovlivnila tehdejší společnost. Rovněž se zabývá dnešní situací na poli zahradní architektury a aktuálními trendy.

Druhá kapitola se zabývá jednotlivými parky a jejich současným významem. Popisuje vybrané královské parky a jejich funkcí v dnešní společnosti. Cílem této kapitoly bylo přiblížit současné dění a aktuální stav královských parků.

Třetí kapitola se zaměřuje na historii vybraných královských parků. Je zde popsán historický vývoj pěti parků, jejich dřívější funkce i změny ve statutu.

Čtvrtá kapitola pojednává o geografii vybraných královských parků. Opět se v ní mluví o pěti parcích, jejichž geografický vývoj byl podstatný při celkovém rozvoji města.

Poslední, pátá, kapitola se zaměřuje na užité umění ve vybraných parcích. Jejím cílem bylo vypíchnout několik zajímavých architektonických skvostů dnešní doby, ať už se jedná o novodobá díla nebo historické památky, a přiblížit něco z jejich historie i dnešní pohled na ně. Každé z výše jmenovaných uměleckých děl je určitým způsobem zajímavé a má vliv na místní obyvatele i turisty. Některá díla vzbuzují ryze pozitivní dojem, jiná vyvolávají více či méně kontroverzní debaty, ale domnívám se, že všechny mnou vybrané památky si zaslouží přívlastek „jedinečný“. Na závěr je připojena obrazová příloha, která jasně dokumentuje širokou škálu využití londýnských parků a jejich bohatost a rozmanitost. V případě, kdy diskutujeme o parcích a umění v nich, se domnívám, že právě obrazová příloha je přínosná a vizuálně dokreslí předchozí text. Zdrojem pro obrazovou

přílohu byly vlastní fotografie, které byly doplněny o obrázky z internetových zdrojů. Vlastní fotografie jsem pořídila při některé z mých návštěv Londýna; jsou aktuální a nejsou starší než tři roky.

Má bakalářská práce má za cíl především informovat a přiblížit anglosaskou kulturu z pohledu historie a současného významu vybraných londýnských parků. Detailně se zabývá historickou, geografickou a částečně i ekonomickou stránkou; jsou v ní tedy zahrnuty jak historické, tak i současné aspekty, čímž poskytuje podrobný náhled na tamní kulturní vývoj.

Summary

This bachelor thesis deals with the history and significance of London parks. My deep interest in the British culture, especially the capital - London was the main reason for writing this theme. London is considered as one of the most beautiful cities all over the world, and in my opinion, this idea is correct.

London is a place where historical monuments can be found right next to modern buildings, and evermore, this fact does not seem unnatural at all. As much as it could seem unlikely, it works perfectly vice versa. When you come to London, you find these opposite styles next to each other completely natural and fitting into the environment. I have never seen this anywhere else. There are two very different worlds, repulsing each other at the first sight, but here in London, these worlds are joined into one homogenous body; at this is quite fascinating and unique.

When coming to London, you definitely should not miss a visit in one of the Royal Parks because the atmosphere you enjoy there is irreplaceable. The feeling of sitting in the heart of Hyde Park, reading morning news, drinking hot coffee, eating fresh muffins and in spite of the traffic just outside listening to the birds and enjoying this special kind of tranquility, is really breathtaking.

The aim of this bachelor thesis was to demonstrate historical development of the chosen Royal Parks, because, in my opinion, only few people know that those parks were not build randomly, but they have a history— history that is in many cases a very interesting and unexpected. The parks went through smaller or bigger changes in time considering changes in design as well as function. This bachelor thesis deals with the historical development and tries to give reasons for these changes.

Hyde Park, St. James's Park, Regent's Park, Green Park and the Kensington Gardens are focused on, yet, there are more Royal Parks in London. The above mentioned parks were chosen for one or more of the following reasons - size, history, monumentality, uniqueness, architecture or just

fame.

The first chapter deals with the tradition of English gardens and parks. It shows the architectural development, a few important names of architects who played a significant role in the changes of design as well as function of gardens and parks and helped in the continual improvements. It also speaks about the current situation and trends in terms of garden architecture.

The second chapter examines the contemporary situation in the Royal Parks. It focuses on the usage of the parks nowadays and also about the value and purpose for the inhabitants. There are listed some of the upcoming activities in the parks (the time-horizon is approximately six months) and the main reason for mentioning this was the aim of providing the most up-to-date information to show the current situation.

The third chapter shows the historical development of chosen Royal Parks and the aim was to describe the continuous events and changes which played an important role in the history of the chosen parks.

The fourth chapter speaks about the geographical development of the chosen Royal Parks and it shows the historical as well as contemporary geographical situation in the chosen parks.

The last chapter deals with the art and architecture in the chosen parks. The aim of this chapter was to introduce some of the monuments in the parks and show their history. These artefacts are interesting for being unique, historically significant, valuable, modern, and sometimes even controversial.

The photo appendix in the end illustrates the theory stated in the body of the thesis. The source for this appendix were mainly my own photographs which were taken on some of my visits of London; these photographs are up-to-date and not older than three years. The other source for this part were photos adopted from the web. In my opinion, photos always help to make an image of the written text and especially when describing landscape or an artefact, I find the photo appendix as the best instrument to support the text.

The primary source I used for this bachelor thesis was the web because it is the most topical source. I needed information as topical as possible, and the web was the best choice.

The overall aim of this bachelor thesis was to provide analysis about the historical, present, as well as geographical development of the chosen Royal Parks. The thesis also deals with the contemporary situation and examines the significance of the parks for the contemporary inhabitants of London and describes the most interesting architectural monuments.

Obrazová příloha

Hyde Park

Hyde Park – břeh jezera The Serpentine

St. James's Park

Vstup do Green Parku naproti Buckinghamského paláce

Kensingtonské zahrady – jezero The Round Pond

Kensingtonský palác

Albertův památník

The Mall

jezero St. James's Park Lake

Památník princezny Diany - hřiště

Palác v St. James's Parku

Kensingtonské zahrady – Oranžerie

Regent's Park – pohled shora

Památník princezny Diany – fontána

Hyde Park Wheel

Viktoriin památník, v pozadí Buckinghamský palác

Bibliografie

Primární zdroje:

Andrews, Brown, Lee, Humphreys, Reid. *Londýn*. Brno: Rough Guides, 2005.

Carstensen, Heidede. *Londýn*. Praha: Jan Vašut s.r.o., 2006.

Hibbert, Christopher. *Londýn : životopis města*. Přel. Klůfová-Štechová, Petruše. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1998.

Humphreys, Robert. *Londýn*. Praha: Ikar, 2007.

Inwood, Stephen. *Historie Londýna*. Praha: BB Art, 2003.

Otruba, Ivar. *Krásy anglických zahrad*. Brno: Era, 2005.

Otruba, Ivar. *Zahradně architektonická tvorba*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2002.

Otruba, Ivar. *Zahradní architektura pro střední a vysoké školy*. Brno: Era, 2002.

www.royalparks.org.uk

Sekundární zdroje:

Ackroyd, Peter. *Londýn : biografie*. Přel. Nyklová-Veselá, Milena. Praha: BB art, 2002.

Clunn, Harold P. *The Face of the Home Counties*. London: Spring Books, 1960.

Pokorný, J. *Trees of Parks and Gardens*. Praha: Atria, 1967.

Sanetřík, Milan. *Evropské národní parky*. Štítý: Pavel Ševčík – Veduta, 2004.

www.wikipedia.org

www.theinternetforum.co.uk

www.guardian.co.uk

Anotace

Má bakalářská práce si klade za cíl především přiblížit historii a význam vybraných londýnských parků. Zaměřuje se na tyto oblasti: historický a geografický vývoj, kulturní aspekty, současný význam a využití, a užití umění v parcích.

Cílem této práce je především informovat o vývoji parků, protože tato oblast není příliš v obecném povědomí. Zabývá se rovněž i současným stavem a využitím pro návštěvníky i dnešní obyvatele Londýna.

Tato bakalářská práce pojednává o parcích Hyde Park, St. James's Park, Regent's Park, Green Park a Kensingtonské zahrady, protože jsou z nějakého důvodu zajímavé či unikátní– ať už svou velikostí, známostí, spjatostí s královskou rodinou či významnými památkami. Každý z výše jmenovaných parků je něčím jedinečný, a proto se právě jimi tato práce zabývá a detailně je popisuje.